

KONCERTNI ATELJE

DRUŠTVO SLOVENSКИH SKLADATELJEV
SOCIETY OF SLOVENE COMPOSERS

Zoran MARKOVIĆ – kontrabas

PROGRAM

Kalevi Aho, Tomaž Bajželj, Leon Firšt,
Nenad Firšt, Primož Ramovš, Pēteris Vasks

Sreda, 26. oktobra 2022, ob 19.30

Društvo slovenskih skladateljev, Kogojeva dvorana

Ob 19.00 – Predkoncertni pogovor
Moderatorica: Nina Šenk

WWW.DSS.SI

PROGRAM

Primož RAMOVŠ

TRIJE NOKTURNI za kontrabas

Nenad FIRŠT

HOPSKA BELA ZARJA za kontrabas

Leon FIRŠT

*TANGO FOR ONE za kontrabas**

Kalevi AHO

SOLO VI za kontrabas

Tomaž BAJŽELJ

*PATTERNS za kontrabas**

Pēteris VASKS

BASS TRIP za kontrabas

O POUSTVARJALCU ...

Zoran MARKOVIĆ

Po diplomu na Akademiji za glasbo v Podgorici je kontrabasist Zoran Marković študij nadaljeval na Fakulteti za glasbeno umetnost v Beogradu. Izpopolnjeval se je tudi pri uveljavljenih pedagogih v Benetkah, Cremoni, Münchnu in Salzburgu.

Med študijem je prejel številne nagrade tako doma kot v tujini. Kot član Komornega orkestra Slovenske filharmonije je bil leta 1999 prejemnik Nagrade Prešernovega sklada, leta 2004 Župančičeve nagrade in leta 2006 Betettove nagrade.

Zoran Marković nastopa kot solist v Sloveniji in tujini z uveljavljenimi orkestri in komornimi glasbeniki. Kot solist je uspešno sodeloval z Orkestrom Slovenske filharmonije, Orkestrom Beogradske filharmonije, Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija, Detmolder Kammerorchestrom, orkestrom Orchestra di Padova e del Veneto, Komornim godalnim orkestrom Slovenske filharmonije ... Nastopa na odrih doma in v tujini.

Med letoma 1990 in 2004 je bil vodja kontrabasistov v Orkestru Slovenske filharmonije. Od januarja 2004 je zaposlen kot docent na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Od leta 2006 je stalni gostujoči kontrabasist Simfoničnega orkestra RTV Slovenija. Deluje tudi kot profesor na International Summer Academies of Music v Avstriji, Italiji, Angliji, Nemčiji, na Finskem in Nizozemskem. Stalno iskanje boljšega zvoka ga je privedlo na pot odkrivanja in inovacij. Dolgoletne raziskave in razvoj so pripeljali do izuma ZMT (Zoran Marković Tailpiece), strunika, ki omogoča razširitev akustičnih zmožnosti inštrumenta.

* krstna izvedba

... O SKLADATELJIH IN NJIHOVIH DELIH

Primož RAMOVŠ (1921–1999)

je študij kompozicije končal leta 1941, v razredu Slavka Osterca na Akademiji za glasbo v Ljubljani, kasneje pa se je izpopolnjeval še v Sieni in v Rimu (Alfredo Casella).

Študiral je tudi klavir in za ta instrument je napisal tudi svojo prvo skladbo, v Mozartovem stilu in v tonaliteti G dur! Prvo službo je leta 1945 dobil kot delavec knjižnice SAZU v Ljubljani, leta 1952 pa je postal njen predstojnik. Med letoma 1948 in 1964 je tudi poučeval na Ljubljanskem glasbenem konservatoriju.

Ramovševa glasbena zapuščina je velikanski skladateljski opus. Njegove začetne kompozicije so nastale v duhu neoklasicizma, kasnejše pod vplivom ekspresionizma in serialne glasbe. Končno pa je Ramovš začetnik slovenske glasbene avantgarde. Bil je redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti, za svoje življenjsko delo pa je leta 1983 prejel Prešernovo nagrado.

Osebnostno optimističen in vedrega duha je skladbe spisal tako rekoč za vsakogar, ki ga je za to zaprosil. Deloval je tudi kot orglavec v Frančiškanski cerkvi v Ljubljani.

TRIJE NOKTURNI

Glasbeno doživetje noči je Primoža Ramovša gotovo močno nagovarjalo, saj v njegovem instrumentalnem opusu najdemo kar osem skladb z naslovom Nokturno ali Nokturni. *Trije nokturni* iz leta 1972 so eno prvih slovenskih del za kontrabas in pomembno bogatijo zakladnico solistične literature za to glasbilo. V treh izrazno podobnih stavkih Ramovš predstavi bogat nabor svojih značilnih in učinkovitih skladateljskih prijemov; ekspresionistični melodični motivi v različnih, tudi skrajnih legah inštrumenta se izmenjujejo z dramatičnimi ritmičnimi obrazci, v širokem dinamičnem razponu pa ima tišina pomemben dramaturški učinek.

Ramovševa podoba noči torej ni običajno mirna in spokojna, temveč tudi razgibana in vznemirljiva.

Nenad Firšt

Nenad FIRŠT (1964)

se je po študiju kompozicije pri prof. Danetu Škerlu in violine pri prof. Roku Klopčiču na Akademiji za glasbo v Ljubljani izpopolnjeval na mednarodnih tečajih za komorno glasbo in kompozicijo na Madžarskem in v Franciji. Deloval je kot violinist zagrebškega godalnega kvarteta Sebastian, predsednik Glasbene mladine Slovenije in umetniški vodja Mednarodnega tabora GMS ter vodja glasbene dejavnosti na Zavodu Celeia Celje, zaposlen pa je kot generalni sekretar Glasbene mladine Slovenije. Od leta 1988 je umetniški vodja in dirigent Celjskega godalnega orkestra. Do sedaj je bilo na koncertih in festivalih v Evropi, Severni in Južni Ameriki, Aziji in Avstraliji predstavljenih več kot sto štirideset Firštovih solističnih, komornih in simfoničnih del, s svojimi skladbami pa je prisoten na tridesetih ploščah uglednih domačih in tujih umetnikov in ansamblov. Za svoje delovanje je prejel več nagrad in priznanj, med drugimi Prešernovo nagrado Akademije za glasbo v Ljubljani (za III. godalni kvartet), Prešernovo nagrado občine Celje (za celovito podobo glasbenega ustvarjalca), leta 2009 nagrado Prešernovega sklada (za skladateljski opus zadnjih dveh let) in leta 2019 Kozinovo nagrado (za zaokroženi godalni opus). Od leta 2010 je predsednik Društva slovenskih skladateljev.

HOPSKA BELA ZARJA

»Pred davnimi časi na zemlji ni obstajalo nič drugega razen vode... V tej deželi vode je sonce vzhajalo in zahajalo. Tik preden se je pojavilo na vzhodu, se je odelo v kožo sive lisice in tako je nastala hopska bela zarja...«. Naslov in dramaturgijo solistične skladbe za kontrabas je navdihnil mit severnoameriškega staroselskega

Ljudstva Hopi, ki pripoveduje o nastanku življenja na zemlji. *Hopska bela zarja* je posvečena našemu izjemnemu kontrabasistu Zoranu Markoviću, ki jo je krstno izvedel na Noči slovenskih skladateljev leta 1998.

Nenad Firšt

Leon FIRŠT (1994)

je eden največkrat nagrajenih in najbolj izvajanih slovenskih skladateljev mlajše generacije. Z odliko je končal magistrski študij kompozicije na Akademiji za glasbo v Ljubljani pri prof. Dušanu Bavdku. Pred tem je na Glasbeni šoli v Celju končal nižjo stopnjo klarineta (prof. Bojan Logar) ter nadaljeval srednjo stopnjo s študijem tolkal v razredu prof. Damirja Korošca na Prvi gimnaziji v Celju in glasbeni šoli Celje. Do sedaj je ustvaril več kot 80 simfoničnih, komornih in solističnih skladb, ki so bile večkrat izvedene na koncertih v Sloveniji in po svetu. Je dobitnik mednarodnih in državnih nagrad, vključno s Prešernovo nagrado Univerze v Ljubljani, prvo nagrado elitnega skladateljskega tekmovanja na Filipinih in Kristalnim grbom Mestne občine Celje.

TANGO FOR ONE

V svojem opusu imam že kar nekaj »Tangov« oz. skladb, ki temeljijo na tem plesu. Svojo skladateljsko pot sem v zelo mladih letih celo začel s pisanjem skladb za tango kvintet, in že od takrat me ta stil navdihuje in skrbi za nove glasbene zamisli. Ko sem dobil naročilo za skladbo za solo kontrabas, sem nemudoma pomislil na to, da bi se neke vrste tanga lotil tudi tu. V skladbi gre za neke vrste imitacijo inštrumentov, značilnih za tango kvintet, ki se najprej pojavijo fragmentirano, nato pa sestavijo značilen plesni ritem.

Leon Firšt

Kalevi AHO (1949)

je finski skladatelj. Že v mladih letih je bil prepoznan njegov bogati glasbeni talent. Začel je z igranjem mandoline in nadaljeval z violino. Kompozicijo je študiral na Sibelius akademiji v Helsinkih (E. Rautavaara) ter kasneje še v Berlinu (B. Blacher). Kot profesor glasbene teorije je deloval na Helsinški univerzi (1974–1988) ter na Sibelius akademiji (1988–1993). Trenutno živi v Helsinkih in deluje kot neodvisen skladatelj. Kot skladatelj je znan predvsem po velikih delih (do leta 2021 je napisal kar sedemnajst simfonij, šestintrideset koncertov, pet oper ter številna vokalna dela).

SOLO VI

Umirjeni in melodični pasusi se v tem virtuoznem delu soočajo z divjimi allegro deli. *Solo VI* se razvija, medtem ko gradi veliki crescendo. Delo je posvečeno kontrabasistu Eero Munterju.

Tomaž BAJŽELJ (1979)

je po končanem študiju kompozicije na ljubljanski Akademiji za glasbo šolanje nadaljeval na podiplomski in mojstrski stopnji na Visoki šoli za glasbo Carl Maria von Weber v Dresdnu. Njegov opus zaznamujejo predvsem zborovska in komorna inštrumentalna dela v izvedbi vidnejših umetnikov in skupin doma in v tujini (De Profundis, APZ Tone Tomšič, Singer Pur), izvedena na festivalih Radovljica (SLO), Randspiele (NEM), Ziel1Kunst (AUT). Trenutno živi in deluje kot svobodni umetnik v Berlinu.

PATTERNS

V skladbi *Patterns* (Vzorci) se kontrabas poigrava s štirimi glasbenimi motivi, ki prek različnih tehnik in izrazov pletejo homogeno glasbeno misel.

Tomaž Bajželj

Pēteris VASKS (1946)

je latvijski skladatelj. Svojo glasbeno pot je začel kot violinist in kontrabasist. Kasneje je v Litvi obiskoval Državni konservatorij v Vilni. Tam je študiral kompozicijo (V. Utkin). Po letu 1990 je postal širše prepoznaven in se uveljavil kot eden izmed najbolj vplivnih in spoštovanih evropskih sodobnih skladateljev. Od leta 1994 je častni član Latvijske akademije znanosti in umetnosti ter od leta 2001 član Švedske kraljeve glasbene akademije.

BASS TRIP

Skladatelj je delo napisal kot naročilo deset minutne skladbe za 2003 ARD glasbeno tekmovanje v Münchnu. Glede na to, da je Vasks študiral kontrabas, je delo učinkovito in virtuosno ter se lepo »prilega« inštrumentu ter nam na koncu postreže z zelo nenavadnim presenečenjem: izvajalec poje (ali žvižga) preprosto melodijo valčka kot spremljavo samemu sebi.

KONCERT STA OMOGOČILA

Ministrstvo za kulturo RS

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Mestna občina Ljubljana

Mestna občina
Ljubljana

DANZA
Allegro (♩ = 120 ca)

INFORMACIJE

Društvo slovenskih skladateljev

Trg francoske revolucije 6

1000 Ljubljana

01/241 56 60

info@dss.si

www.dss.si

